

Budgetmakarens ABC - aktuellt inom kommunalekonomi och finansiering

Kommunmarknaden
Helsingfors, 14.9.2016

Henrik Rainio

Statsbudgeteten 2017 och "kiky"

- "I enlighet med utlåtandet av den 1 september 2016 efter regeringens budgetmangling antas kommunernas ekonomi närma sig ett balansläge som motsvarar regeringens målsättning (-0,5 procent i förhållande till totalproduktionen år 2019)."
- Propositionen om statsbudgeteten 2017 omfattar **inga nya nedskärningar**, men åtgärder som regeringen tidigare har fattat beslut om (regeringsprogrammet / ramförhandlingarna våren 2016). Till exempel nedskärningen av statsandelarna **-75 milj. €...**
- Konkurrenskraftsavtalet, "kiky":
  - » Minskar kommunernas utgifter 2017 med **683 milj. €**.
  - » Arbetsgivarkostnader, semesterpenningen, arbetstidsförlängningen.
  - » Minskar kommunernas inkomster med **773 milj. €**
  - » Mindre kommunalskatt, litet mera samfundskatt.
  - » Sammanlagt påverkar "kiky" kommunerna **- 90 milj. €**
  - » Stora skillnader mellan kommunerna!
- Fastighetsskatten ökas **+ 50 milj. €**

Kommunförbundets skatteprognoser 6.9.2016

KOMMUNALSKATTENS SKATTEGRUND					HELA LANDET , Milj. €		
FÖRVÄRVSINKOMSTER	2014	2015**	2016**	2017**	2018**	2019**	2020**
Löneinkomster, exkl. optioner	81 401	82 200	83 600	84 300	85 700	87 700	90 300
Ändring %	0,5	1,0	1,7	0,8	1,7	2,3	3,0
Pensionsinkomster	28 870	29 680	30 570	31 640	32 680	33 860	35 150
Ändring %	4,0	2,8	3,0	3,5	3,3	3,6	3,8
Arbetslöshetsskydd	4 703	5 020	5 100	5 070	4 960	4 830	4 780
Ändring %	16,3	6,7	1,5	-0,5	-2,1	-2,7	-1,1
Övr. sociala förmåner	2 414	2 430	2 480	2 520	2 570	2 620	2 690
Ändring %	1,0	0,7	2,1	1,6	2,0	1,9	2,7
Jord och skogsbruk	938	760	910	880	900	920	940
Ändring %	-0,3	-19,0	19,7	-3,3	2,3	2,2	2,2
Näringsverksamhet + övriga ink.	4 385	4 600	4 700	4 610	4 700	4 790	4 890
Ändring %	14,8	4,9	2,2	-1,9	2,0	1,9	2,1
FÖRVÄRVSINK. SAMMANL.	122 711	124 690	127 360	129 020	131 510	134 720	138 750
Ändring %	2,1	1,6	2,1	1,3	1,9	2,4	3,0

Löneinkomsterna växer bara litet på grund av "kiky"

Kommunförbundets skatteprognoser 6.9.2016

AVDRAG	2014	2015**	2016**	2017**	2018**	2019**	2020**
Löntagarnas obl.premier	5 719	6 110	6 660	8 140	8 870	9 470	9 750
% av lönerna	7,0	7,4	8,0	9,7	10,4	10,8	10,8
Avdrag för resekostnader	1 595	1 500	1 500	1 520	1 550	1 570	1 610
Övr.avdrag för ink.förvärv	2 615	2 630	2 650	2 670	2 700	2 720	2 750
Pensionsinkomstavdrag	6 077	6 200	6 100	6 350	6 250	6 200	6 150
% av pensionerna	21,05	20,89	19,95	20,07	19,12	18,31	17,50
Förvärvsinkomstavdrag	6 258	6 200	6 150	6 150	6 100	6 100	6 100
Grundavdrag	2 915	3 100	3 150	3 250	3 300	3 350	3 400
Friv. pens.premier + övr. avdrag	380	390	360	360	360	360	360
AVDRAG SAMMANLAGT	25 558	26 130	26 570	28 440	29 130	29 770	30 120
Ändring %	2,3	2,2	1,7	7,0	2,4	2,2	1,2
Avdragsgrad, %	20,83	20,96	20,86	22,04	22,15	22,10	21,71
Förvärvsinkomst - avdrag	97 153	98 560	100 790	100 580	102 380	104 950	108 630
Ändring %	2,0	1,4	2,3	-0,2	1,8	2,5	3,5

Avdragen ökas på grund av "kiky"

Kommunförbundets skatteprognoser 6.9.2016

KOMMUNALSKATT SOM SKALL BETALAS					HELA LANDET , Milj. €		
SKATTEÅR	2014	2015**	2016**	2017**	2018**	2019**	2020**
Förvärsinkomst - avdrag	97 153	98 560	100 790	100 580	102 380	104 950	108 630
Inkomstskattesats , vägt m-värde	19,74	19,84	19,87	19,87	19,87	19,87	19,87
SKATT (på basis av inkomst)	19 178	19 554	20 032	19 990	20 348	20 858	21 590
Arbetsinkomstavrdrag	540	600	780	1 020	1 030	1 050	1 070
Övriga avdrag från skatten	306	326	322	370	348	348	350
Avdrag från skatten sammanlagt	846	926	1 102	1 390	1 378	1 398	1 420
DEBITERAS	18 332	18 628	18 930	18 600	18 970	19 460	20 170
Ändring %	3,6	1,6	1,6	-1,7	2,0	2,6	3,6
Inflyter inte	100	100	100	100	100	100	100
INFLYTER UNDER TRE ÅR	18 232	18 528	18 830	18 500	18 870	19 360	20 070

Mindre löneinkomster och högre avdrag betyder mindre kommunalskatt!

Kommunförbundets skatteprognoser 6.9.2016

KOMMUNERNAS SKATTEINKOMSTER SAMMANLAGT					HELA LANDET , Milj. €		
REDOVISNINGÅR	2014	2015	2016**	2017**	2018**	2019**	2020**
Skatteslag							
Kommunalskatt	18 193	18 524	18 780	18 490	18 870	19 390	20 120
Ändring %	1,3	1,8	1,4	-1,5	2,1	2,8	3,8
Samfundsskatt	1 461	1 642	1 530	1 550	1 620	1 700	1 760
Ändring %	11,4	12,3	-6,8	1,3	4,5	4,9	3,5
Fastighetsskatt	1 512	1 604	1 650	1 760	1 800	1 840	1 870
Ändring %	10,9	6,1	2,9	6,7	2,3	2,2	1,6
SKATTEINKOMSTER	21 166	21 769	21 960	21 800	22 290	22 930	23 750
Ändring %	2,5	2,9	0,9	-0,7	2,2	2,9	3,6

Program för kommunernas ekonomi 2016-2019, våren 2016

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kommunalskatt	17 967	18 193	18 529	19 048	19 491	20 197	21 054
Samfundsskatt	1 312	1 463	1 410	1 267	1 330	1 392	1 452
Fastighetsskatt	1 362	1 512	1 640	1 660	1 700	1 740	1 770
Skatteinkomster sammanlag5t.	20 641	21 168	21 579	21 976	22 521	23 329	24 276

Statsandelar

Kommunens statsandel består alltid av **två delar**:

1. Statsandel för kommunal basservice (L 1704/2009)
2. Statsandelsfinansiering som regleras i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (L 1705/2009)

→ Systemets **båda delar** skall tas i beaktande

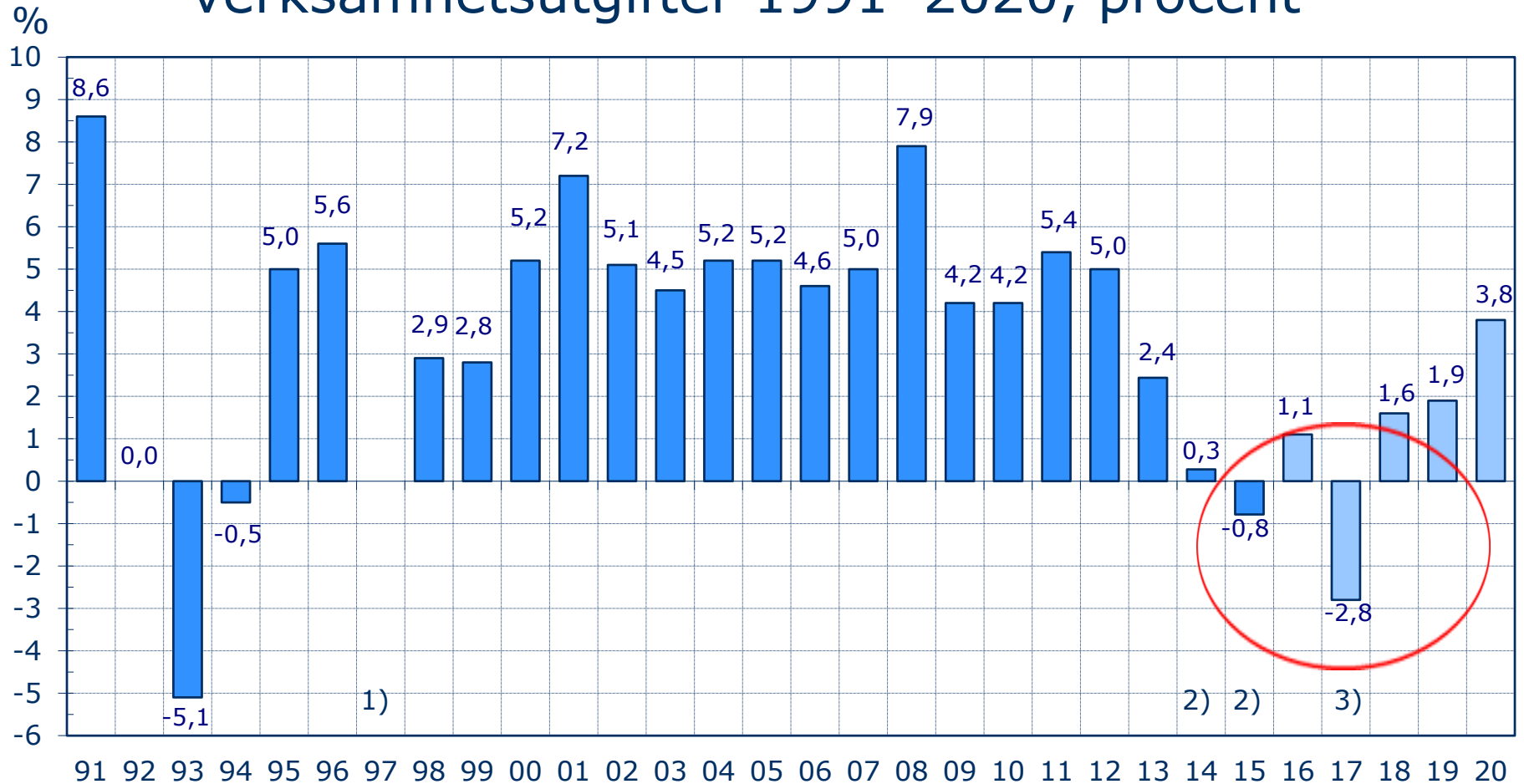
Vid budgetberedningen, vid uppskattandet av statsandelarna, vid jämförelseberäkningar, inkomst-utgifts -jämförelser, vid avtal mellan kommuner osv.

Statsandelsberäkningar 2017

- Preliminära beräkningarna av statsandelarna 2017 har uppdaterats på Kommunförbundets webbsida 14.9.2016.
- I kalkylen har beaktats:
  - » Koknkurenskraftsavtalet, "kiky", -356 milj. €, (- 65 € per invånare)
  - » Kompensation av skatteinkomsterna, + 390 milj. €
  - » Statsandelsnedskärningar till år 2017 -125 milj. € (75 + 50)
  - » Finansieringen av det grundläggande utkomststödet överförs till FPA , -331 milj. €
  - » Förändringar i uppgifterna och skyldigheterna. + 14 milj. €
  - » Andra förändringar, sammanlagt -32 milj. €
- Sammanlagt minskas statsandelarna 2017 med -440 milj. €

Förändring i kommunernas och samkommunernas verksamhetsutgifter 1991–2020, procent

1) Uppgifterna för år 1997 är inte jämförbara med tidigare år bl.a. på grund av huvudmannamodellen inom undervisningsväsendet

2) Åren 2014-2015 saktar verksamhetsutgifternas tillväxt ner pga bolagiseringen av de kommunala affärsverken och yrkeshögskolorna. Utan dessa bolagiseringar skulle tillväxten vara ca. 1 % åren 2014 och 2015.

3) År 2017 saktar verksamhetsutgifternas tillväxt ner pga av att utbetalandet och fakturerandet av det grundläggande utkomststödet flyttas över till FPA samt konkurrenskraftsavtalet. Utan denna överflyttning skulle tillväxten vara ca. 0,8

Kommunernas och samkommunernas bruttoutgifter, md €

	2014 1)	2015*	2016**	2017** 2)	2018**	2019**	2020**
Verksamhetsutgifter	38,46	38,17	38,58	37,49	38,11	38,84	40,30
- Personaltjänster	21,21	21,01	21,06	20,19	20,23	20,25	20,95
- Löner	16,30	16,14	16,15	15,86	15,99	16,20	16,75
- Övriga personaltjänster	4,91	4,87	4,90	4,33	4,24	4,05	4,20
- Inköp (material och tjänster)	13,87	13,58	13,95	14,49	15,07	15,78	16,53
- Understöd	2,46	2,68	2,68	1,91	1,91	1,91	1,92
- Övriga verksamhetsutgifter	0,92	0,90	0,90	0,90	0,90	0,90	0,90
Ränteutgifter	0,31	0,29	0,29	0,30	0,31	0,33	0,37
Investeringar	7,62	4,42	4,45	4,65	4,65	4,75	4,75
Sammanlagt	46,39	42,87	43,32	42,44	43,07	43,92	45,41
Förändring, %:							
Verksamhetsutgifter	0,3	-0,8	1,1	-2,8	1,6	1,9	3,8
- Löner	-0,5	-1,0	0,1	-1,8	0,8	1,3	3,4
- Inköp (material och tjänster)	0,1	-2,1	2,8	3,8	4,0	4,7	4,8
Utgifter sammanlagt	7,0	-7,6	1,0	-2,0	1,5	2,0	3,4

1) Från och med år 2014 påverkar bolagiseringen av de kommunala affärsverken och yrkeshögskolorna nivån på verksamhetsutgifterna (och verksamhetsinkomsterna). Den höga nivån på investeringarna år 2014 beror på anskaffningen av aktier och andelar som tillhör bolagiseringen av affärsverken.

2) År 2017 minskar verksamhetsutgifterna (samt verksamhetsinkomsterna och statsandelarna) pga av att utbetalandet och fakturerandet av det grundläggande utkomststödet flyttas över till FPA. Effekten på verksamhetsutgifterna är ca. - 700 miljoner euro. Konkurrenskraftsavtalet påverkar personaltjänsterna år 2017 med cirka - 700 miljoner euro.

Kommunernas och samkommunernas ekonomi, md €

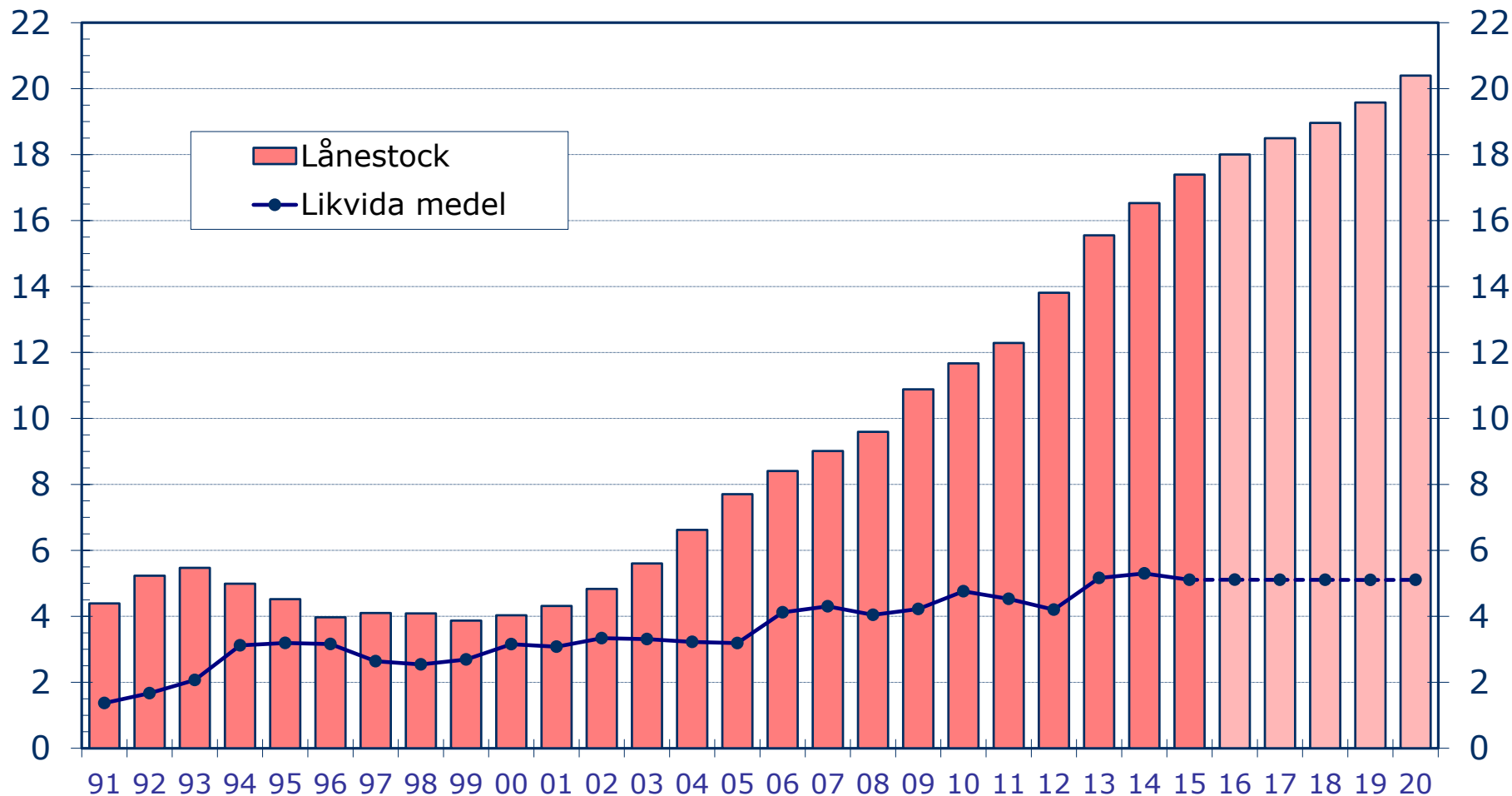
(uppskattningar enligt hållbarhetsberäkningen)

	2014 1)	2015* 1)	2016**	2017**	2018**	2019**	2020**
Verksamhetsbidrag	-26,67	-27,56	-27,88	-27,01	-27,41	-27,89	-29,06
Skatteinkomster	21,18	21,77	21,96	21,81	22,33	22,98	23,81
Statsandelar för driftsek.	8,20	8,23	8,80	8,37	8,23	8,05	8,26
Finansiella poster, netto	0,17	0,25	0,30	0,30	0,29	0,28	0,26
Årsbidrag	2,88	2,70	3,18	3,46	3,44	3,43	3,27
Avskrivningar	-2,64	-2,66	-2,76	-2,86	-2,96	-3,06	-3,16
Extraordinära poster, netto	1,92	0,33	0,27	0,27	0,27	0,27	0,27
Räkenskapsperiodens resultat	2,16	0,37	0,68	0,86	0,74	0,63	0,37
Rättelsepost. till internt tillförda medel	-2,56	-0,61	-0,55	-0,55	-0,55	-0,55	-0,55
Internt tillförda medel	2,24	2,42	2,89	3,18	3,15	3,14	2,98
Investeringar, netto	-2,34	-3,26	-3,45	-3,62	-3,57	-3,72	-3,75
Finansieringsresultat²⁾	-0,10	-0,83	-0,56	-0,44	-0,42	-0,57	-0,77
Lånestock	16,53	17,40	18,01	18,50	18,96	19,58	20,40
Likvida medel	5,30	5,11	5,11	5,11	5,11	5,10	5,10

1) Bolagiseringen av kommunala affärsverk förbättrar räkenskapsperiodens resultat år 2014 med uppskattningsvis 1,7 md euro. År 2015 försvagar bolagiseringen av affärsverken verksamhetsbidraget med uppskattningsvis 0,45 md euro.

2) Finansieringsresultat = Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde = Internt tillförda medel + investeringar, netto
Internt tillförda medel = Årsbidrag + extraordinära poster, netto + rättelseposter till internt tillförda medel.

Kommunernas och samkommunernas lånestock och likvida medel 1991–2020, md € (uppskattningar enligt hållbarhetsberäkningen)

Källa: Åren 1991–2015 Statistikcentralen.
Uppskattningarna för åren 2016–2020 enligt FM 5.9.2016.

Tack för intresset!

Henrik Rainio
Sakkunnig, Kommunalekonomi
Finlands Kommunförbund
Toinen linja 14, 00530 Helsinki
+ 358 50 596 9635
henrik.rainio@kuntaliitto.fi

